

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری در خصوص:

تقاضای ابطال عبارت: «... هر گونه قصد در اطلاع‌رسانی ...
متوجه شرکت مزبور می‌باشد...» مندرج در نامه شماره ۱۰/۱۷۲۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۲ سازمان خصوصی‌سازی کشور و عبارت «... در
مورد اطلاع‌رسانی هر گونه قصور متوجه شرکت مشمول واگذاری
است...» مندرج در نامه شماره ۳۲/۲۳۳۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۹
مدیر کل دفتر امور واگذاری بنگاه‌ها (سازمان خصوصی‌سازی)

کد گزارش: ۹۵۰۷۰۵۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۷/۱۱

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده های دیوان عدالت اداری

موضوع:

تقاضای ابطال عبارت: «... هر گونه قصد در اطلاع رسانی ... متوجه شرکت مزبور می باشد...» مندرج در نامه شماره ۱۰/۱۷۲۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۲ سازمان خصوصی سازی کشور و عبارت «... در مورد اطلاع رسانی هر گونه قصور متوجه شرکت مشمول واگذاری است...» مندرج در نامه شماره ۳۲/۲۳۳۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۹ مدیر کل دفتر امور واگذاری بنگاه ها (سازمان خصوصی سازی)

تهیه و تنظیم:

محمد پرومند

نظارت:

سید مجتبی حسینی پور

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۵۰۷۰۵۵

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۵/۷/۱۱

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: تقاضای ابطال عبارت: « ... هرگونه قصد در اطلاع‌رسانی ... متوجه شرکت مزبور می‌باشد ...» مندرج در نامه شماره ۱۰/۱۷۲۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۲ سازمان خصوصی‌سازی کشور و عبارت «... در مورد اطلاع‌رسانی هرگونه قصور متوجه شرکت مشمول واگذاری است...» مندرج در نامه شماره ۳۲/۲۳۳۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۹ مدیر کل دفتر امور واگذاری بنگاه‌ها (سازمان خصوصی‌سازی)

شاکی: آقای احمدرضا جهان‌اندیش (به وکالت از موکلین)

طرف شکایت: سازمان خصوصی‌سازی کشور

جهات مغایرت شرعی: قاعده لاضرر، موازین شرع، برخی آیات و روایات، عدالت و انصاف

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۱۳۹۴/۰۵/۱۴ - ۹۰۰۰/۲۱۰/۸۰۲۶۱/۲۰۰

مقدمه

شاکی به موجب تقدیم دادخواستی ابطال عبارات فوق‌الذکر که در نامه‌های سازمان خصوصی‌سازی ذکر شده را از این جهت که بیانگر قاعده‌ای عام و کلی مبنی بر عدم مسئولیت سازمان خصوصی‌سازی در اطلاع‌رسانی است، تقاضا نموده است. این تقاضا به جهت مغایرت شرعی و قانونی نحوه اطلاع‌رسانی نسبت به «واگذاری سهام ترجیحی» و در نتیجه تضييع حق الناس و بیت‌المال طرح شده است.

شرح و بررسی

به موجب تبصره «۳» ماده (۲۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی «فروش اقساطی حداکثر پنج درصد (۵٪) از سهام بنگاه‌های مشمول واگذاری به مدیران و کارکنان همان بنگاه و حداکثر پنج درصد (۵٪) به سایر مدیران باتجربه و متخصص و کارآمد مجاز است. شرایط مدیران مشمول و نیز ضوابط روش اقساطی، توسط هیأت واگذاری تعیین می‌شود»

همچنین براساس تبصره «۱» ماده (۴۰) همین قانون، تصویب «آئین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی به مدیران و کارکنان» جزء وظایف و صلاحیت‌های شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی شناخته شده است. بر همین اساس نیز «آئین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی» به تصویب شورای مزبور رسید.

پیش از آنکه به بررسی موضوع شکایت حاضر بپردازیم، لازم به ذکر است که پیش‌تر نیز شکایتی ناظر به نحوه اطلاع‌رسانی درخصوص واگذاری سهام ترجیحی (از طرف وکیل همین پرونده) نزد فقهای محترم شورای نگهبان ارسال گردیده است. در پرونده مذکور ماده (۶) «آئین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی به مدیران و کارکنان» مورد اعتراض واقع شده بود.

استدلالات شاکی:

شاکی طی دادخواستی مدعی است مستند به ماده (۱)^۱ و ماده (۲)^۱ و تبصره

۱. ماده ۱- فروش ترجیحی و اقساطی حداکثر پنج درصد (۵٪) از سهام بنگاه‌های مشمول واگذاری به پیشنهاد سازمان خصوصی‌سازی و تصویب هیات واگذاری به مدیران، کارکنان و بازنشستگان همان

این ماده از «آیین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی»، پنج درصد از سهام بنگاه‌های مشمول واگذاری، به «مدیران»، «کارکنان» و «بازنشستگان» همان بنگاه تعلق دارد و در فروش سهام بنگاه‌ها، تخصیص سهام ترجیحی از اولویت برخوردار است، بنابراین واگذاری پنج درصد از سهام بنگاه مشمول واگذاری به اشخاص مذکور حقی مسلم، شرعی و اثبات شده است. بر همین اساس اشخاص ذینفع حق دارند که از عرضه و فروش سهام ترجیحی مطلع شوند.

از طرف دیگر بر اساس جزء «ب» بند «ج» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در بخش الزامات واگذاری، می‌بایست: «فراخوان عمومی با اطلاع رسانی مناسب جهت ترغیب و تشویق عموم به مشارکت و جلوگیری از ایجاد انحصار و رانت اطلاعاتی صورت پذیرد». همچنین مبتنی بر جزء «۱-۳» از بند «د» سیاست‌های کلی واگذاری «استفاده از روش‌های معتبر و سالم واگذاری با تأکید بر بورس، تقویت تشکیلات واگذاری، برقراری جریان شفاف اطلاع‌رسانی، ایجاد فرصت‌های برابر برای همه، بهره‌گیری از عرضه تدریجی سهام شرکت‌های بزرگ در بورس به منظور دستیابی به قیمت پایه

→

بنگاه و همچنین فروش اقساطی حداکثر پنج درصد (۵٪) از سهام بنگاه‌های مزبور به سایر مدیران با تجربه، متخصص و کارآمد براساس ضوابط این آیین‌نامه مجاز است.

۱. ماده ۲- در فروش سهام بنگاه‌ها، تخصیص سهام ترجیحی از اولویت برخوردار است و فروش آن به مدیران، کارکنان و بازنشستگان همان بنگاه مورد واگذاری، منوط به ارایه تقاضای کتبی افراد متقاضی به صورت جمعی است.

تبصره - واگذاری سهام به مدیران و کارکنان دارای اولویت بالاتری است و چنانچه پس از واگذاری سهام به این افراد، همچنان سهام قابل واگذاری بنگاه موجود باشد، سهام مزبور به بازنشستگان همان بنگاه تعلق می‌گیرد.

سهام» از الزامات واگذاری شمرده شده است.

مقام معظم رهبری أدام الله ظلّه نیز پس از ابلاغ بند «ج» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی چنین متذکر می‌شوند: «... اطلاع‌رسانی همه‌جانبه و فراگیر جهت دوری از ویژه‌خواری گروه‌های خاص، تشویق عموم به سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار کشور مورد تأکید است».

در این میان شاکی معتقد است که سازمان خصوصی‌سازی که متولی واگذاری بنگاه‌های دولتی به بخش خصوصی است و به استناد قسمت اخیر ماده (۳)^۱ «آیین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی»، قرارداد واگذاری توسط این سازمان با متقاضیان منعقد می‌شود، به وظیفه اطلاع‌رسانی خود در مورد واگذاری سهام ترجیحی شرکت پالایش نفت شیراز، نسبت به بازنشستگان این شرکت، به خوبی و مطابق با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ عمل نکرده است و فراخوان عمومی با اطلاع‌رسانی مناسب را انجام نداده است. در نتیجه از یک طرف موضوع عرضه سهام ترجیحی به اطلاع زیادی از بازنشستگان نرسیده و از طرف دیگر سهام ترجیحی این شرکت به‌طور کامل واگذار نشده است.

به گزارش شاکی این عملکرد ضعیف منجر به نامه‌نگاری و اعتراض وزرات نفت و نمایندگان مجلس شورای اسلامی به وزارت امور اقتصادی و دارایی به سبب عدم واگذاری تمامی سهام ترجیحی شرکت مذکور گردیده است که

۱. ماده ۳- مدیران و کارکنانی که در زمان واگذاری سهام ترجیحی در بنگاه مشمول واگذاری شاغل یا مامور (اعم از رسمی یا قراردادی) بوده و دارای حداقل یک سال سابقه کار باشند و همین مدت پرداخت حق بیمه ولو به صورت غیرمستمر توسط بنگاه مزبور داشته باشند، واجد شرایط خرید سهام ترجیحی هستند. واگذاری سهام ترجیحی مطابق قراردادی است که توسط سازمان خصوصی‌سازی با متقاضیان منعقد می‌شود.

سازمان خصوصی‌سازی طی نامه‌هایی به نمایندگان مجلس و بازنشستگان معترض، علاوه بر رفع مسئولیت از خود در مورد عدم اطلاع‌رسانی صحیح، هرگونه قصور را مرتبط با شرکت مشمول واگذاری دانسته است.

گفتنی است، شاکای قید عبارت «... در مورد اطلاع‌رسانی هرگونه قصور متوجه شرکت مشمول واگذاری است...» را نشان‌دهنده یک رویه عملی و نظریه حاکم در سازمان خصوصی‌سازی دانسته که منتج به عدم مسئولیت‌پذیری ایشان در خصوص اطلاع‌رسانی مناسب به ذینفعان می‌شود که این رویه علاوه بر مغایرت با سیاست‌های کلی، به استناد برخی آیات و روایات خلاف عدالت و انصاف نیز می‌باشد که در ذیل به استنادات وی اشاره خواهد شد:

۱- مغایرت با آیه شریفه (۵۹)^۱ از سوره مبارکه نساء، به جهت عدم اطاعت از منویات ولی امر مسلمین مندرج در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی.

۲- مغایرت با آیه شریفه (۲۹)^۲ از سوره مبارکه نساء، به جهت عدم رعایت حق الناس و در نتیجه تضییع حقوق مالی ذینفعان.

۳- مغایرت با آیه شریفه (۹۰)^۳ از سوره مبارکه نحل، به جهت عدم رعایت عدل و انصاف.

۱. «بِأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَ الرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَ أَحْسَنُ تَأْوِيلًا»

۲. «بِأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَن تَكُونَ تِجَارَةً عَن تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَ لَا تَقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا»

۳. «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ وَ إِيْتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَ يُنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبُنْيِ يَعِظُكُم لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ»

۴- مغایرت با روایت امام صادق علیه السلام؛ «مَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ أَدَاءِ حَقِّ الْمُؤْمِنِ»^۱، به جهت عدم اداء حقوق مؤمنین.

۵- مغایرت با نامه امام علی علیه السلام به مصقله بن هبیره شیبانی^۲، به سبب عدم مصرف صحیح بیت المال.

۶- مغایرت با فرمایش امیرالمؤمنین علیه السلام، «وَاللَّهِ لَوْ أُعْطِيَ الْأَقَالِيمَ السَّبْعَةَ بِمَا تَحْتَ أَفْلَاكِهَا عَلَى أَنْ أَعْصَى اللَّهَ فِي نَمْلَةٍ أَسْلَبَهَا جَلْبَ شَعِيرَةٍ مَا فَعَلْتَهُ»^۳، به سبب عدم رعایت عدل و انصاف.

۷- مغایرت با قاعده «لا ضرر»، به سبب ایجاد ضرر و زیان برای بازنشستگان شرکت مذکور.

پاسخ طرف شکایت:

از طرف مشتکی عنه پاسخی در پرونده وجود ندارد. البته لازم به ذکر است که پیشتر شکایتی ناظر به موضوعی مشابه (تقاضای حذف عبارت: «... یا اعلام سازمان خصوصی سازی به بنگاه مشمول واگذاری...») از ماده (۶) «آیین نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی» - مصوب ۱۳۷۸/۱۱/۲۷ شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی - از سوی شاکی همین پرونده نزد دیوان عدالت اداری ثبت و به دلیل ادعای مغایرت با شرع، نزد فقهای محترم شورای نگهبان ارسال گردیده بود که در پرونده مذکور، سازمان خصوصی سازی اقدام به ارائه پاسخ نموده است و می توان همان پاسخ و توضیحات ارائه شده را

۱. کافی، ج ۲، ص ۱۷۰.

۲. نهج البلاغه، نامه ۴۳.

۳. نهج البلاغه، خطبه ۲۲۴.

۱. در پرونده مزبور مشتکی عنه طی لایحه‌ای در پاسخ به شکایت شاکی، مرقوم داشته، توزیع سهام ترجیحی در سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و به تبع آن در قانون اجرای این سیاست‌ها به عنوان یکی از روش‌های خاص واگذاری بنگاه‌ها در قالب فروش اقساطی مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس تبصره «۳» ماده (۲۰) قانون مزبور، فروش اقساطی حداکثر پنج درصد از سهام بنگاه‌های مشمول واگذاری به مدیران و کارکنان همان بنگاه و حداکثر پنج درصد به سایر مدیران با تجربه و متخصص و کارآمد مجاز اعلام شده و به استناد جزء «۸» بند «الف» ماده (۴۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و تبصره «۱» همین بند، نحوه واگذاری این سهام به مدیران و کارکنان منوط به تهیه آیین‌نامه توسط هیئت واگذاری و تصویب آن توسط شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی شده که آیین‌نامه مزبور به شرح تصویب نامه ۶۳/۲/۱۹۸۸۹۸۲۱۰۶۸۰ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۰ ابلاغ شده است.

مشتکی عنه همچنین ضمن بیان این مطلب که اساس استدلال شاکی در دادخواست ارائه شده بر مبنای استنباط اشتباهی است که از ماده (۶) آیین‌نامه یاد شده برداشت نموده است، بیان می‌دارد که عبارت «... یا اعلام سازمان خصوصی سازی به بنگاه مشمول واگذاری...» در ماده (۶) به معنای اکتفای سازمان خصوصی سازی برای فروش و عرضه سهام به اطلاع‌رسانی بدون درج آگهی عمومی نیست بلکه به عنوان روشی تکمیلی در راستای کمک به اطلاع‌رسانی بیشتر علاوه بر اطلاع‌رسانی از طریق آگهی عمومی است. با این توضیح که ماده (۶) آیین‌نامه فوق‌الذکر صرفاً در مقام بیان مهلت ارائه درخواست جهت خرید سهام است و نحوه بازاریابی و اعلام عرضه سهام را مشخص ننموده است، بلکه در این ماده مقرر شده ابتدای مهلت ۳۰ روزه ارائه درخواست خرید سهام ترجیحی از تاریخ اولین آگهی عرضه سهام خواهد بود و یا از تاریخ اعلام سازمان خصوصی سازی به بنگاه مشمول واگذاری. پس از این عبارت به هیچ وجه نمی‌توان استنباط نمود که سازمان خصوصی سازی می‌تواند بدون انتشار آگهی نسبت به عرضه سهام اقدام کند. چنانکه از عبارت «از تاریخ اولین آگهی عرضه سهام» به طور ضمنی می‌توان چنین استنباط کرد که در هر واگذاری آگهی عرضه سهام وجود دارد که به تبع آن یکی از تاریخ‌های شروع مهلت ۳۰ روزه آگهی عرضه سهام است. همچنین لازم به توجه است که در فصل پنجم قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، با عنوان فرآیند واگذاری بنگاه‌های دولتی و آیین‌نامه اجرایی این فصل، از جمله آیین‌نامه اجرایی «نحوه طبقه‌بندی بنگاه‌ها، تأیید صورت‌های مالی و بازاریابی بنگاه‌های مشمول واگذاری» موضوع ماده (۱۷) قانون مزبور و آیین‌نامه اجرایی «روش‌های واگذاری» موضوع ماده (۱۹) قانون به طور مبسوط فرآیند و نحوه واگذاری از جمله لزوم انتشار آگهی عرضه عمومی مقرر شده است. توضیح آنکه بر اساس ماده (۲۰) قانون یاد شده هیئت واگذاری برای واگذاری بنگاه‌ها با ترجیح بند (الف) و رعایت ترتیب، به روش‌های زیر تصمیم می‌گیرد:

الف- فروش بنگاه از طریق عرضه عمومی سهام در بورس‌های داخلی یا خارجی
ب- فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مزایده عمومی در بازارهای داخلی و یا خارجی

ج- فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مذاکره

همانگونه که در صدر این ماده نیز تصریح شده است فروش بنگاه با ترجیح بند «الف» و رعایت ترتیب فوق‌الذکر باید انجام پذیرد که انتشار آگهی عمومی عرضه سهام یکی از ملزومات آن است. وانگهی در ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی «نحوه طبقه‌بندی بنگاه‌ها، تأیید صورت‌های مالی و بازاریابی بنگاه‌های مشمول واگذاری» نیز به صراحت مقرر شده است: «سازمان خصوصی سازی موظف است آگهی عرضه سهام بنگاه‌های یاد شده (بنگاه‌هایی که واگذاری آن‌ها به تصویب هیأت واگذاری رسیده است) را حداقل در دو روزنامه کثیرالانتشار و در صورت لزوم از طریق سایر رسانه‌های گروهی منتشر نماید. انتشار آگهی حداقل در دو نوبت و با فاصله حداکثر ده روز و با ذکر روش واگذاری انجام می‌پذیرد. عرضه سهام حداقل بیست روز پس از انتشار اولین آگهی در روزنامه مجاز خواهد بود...». گفتنی است تنها موردی که سازمان خصوصی سازی می‌تواند بدون درج آگهی عرضه سهام، نسبت به واگذاری اقدام کند به استناد تبصره «۱» ماده (۴) آیین‌نامه روش‌های واگذاری (موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۸۱۴۵۰/ت۴۳۱۷۸/ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۴ کمیسیون موضوع اصل (۱۳۸) قانون اساسی) مربوط به واگذاری تدریجی سهام شرکت‌های بورسی است که با توجه به شرایط بازار و یا مصوبه شورای عالی بورس و اوراق بهادار و با رعایت ماده (۱۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی صورت خواهد گرفت و در این مورد نیز به سبب مقررات سازمان بورس در خصوص نحوه عرضه و انتشار اطلاعات شرکت‌های بورسی، هدف قانونگذار در خصوص اطلاع‌رسانی عمومی و شفافیت در عرضه تأمین شده است. بنابراین در کلیه مواردی که نسبت به واگذاری اصل سهام اقدام و به تبع آن حداکثر تا پنج درصد از آن به عنوان سهام ترجیحی به مدیران، کارکنان و بازنشستگان بنگاه مشمول واگذاری، واگذار می‌شود، آگهی عرضه سهام منتشر و در آگهی مذکور نیز تصریح می‌شود که تا پنج درصد از سهام یاد شده به عنوان سهام ترجیحی به اشخاص واجد شرایط، واگذار خواهد شد.

مشکی عنه همچنین در لایحه دفاعیه خویش در خصوص عرضه سهام شرکت پالایش نفت شیراز که مورد اعتراض شاکی بوده است اینچنین بیان می‌دارد که عرضه سهام شرکت یاد شده نیز از این امر مستثنی نبوده و سهام آن بعد از درج آگهی عمومی در روزنامه‌های کثیرالانتشار جهان اقتصاد و دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ و رعایت مهلت ۳۰ روز از بازه انتشار آگهی به متقاضیان واگذار گردیده است. ضمناً در آگهی منتشر شده در روزنامه‌های مذکور این نکته نیز تصریح شده است که تا پنج درصد از سهام شرکت به عنوان سهام ترجیحی به کارکنان، مدیران و بازنشستگان شرکت مشمول واگذاری، واگذار می‌شود.

نهایت آنکه قید عبارت «... یا اعلام سازمان خصوصی سازی به بنگاه مشمول واگذاری...» در ماده (۶) آیین‌نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی در راستای حفظ منافع خریداران احتمالی سهام ترجیحی است. بدین‌صورتکه اطلاع‌رسانی به مشمولان سهام ترجیحی از طریق شرکت مشمول واگذاری علاوه بر انتشار آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار توسط سازمان خصوصی سازی به نفع مشمولان سهام مذکور است.

اما در خصوص پرونده حاضر فارغ از اینکه آیا نامه سازمان خصوصی سازی در پاسخ به نمایندگان مجلس و یا اشخاص ذی نفع می تواند در حکم قاعده عام و کلی تلقی شود، باید گفت که مطابق ماده (۱۷) قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، آئین نامه اجرایی بازاریابی بنگاه های مشمول واگذاری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. از همین رو «آئین نامه اجرایی نحوه طبقه بندی بنگاه ها، تأیید صورت های مالی و بازاریابی بنگاه های مشمول واگذاری» به تصویب هیأت وزیران رسیده است. به موجب ماده (۶) این آئین نامه «سازمان خصوصی سازی موظف است آگهی عرضه سهام بنگاه های یاد شده (بنگاه هایی که واگذاری آنها به تصویب هیأت واگذاری رسیده است) را حداقل در دو روزنامه کثیرالانتشار و در صورت لزوم از طریق سایر رسانه های گروهی منتشر نماید ...» لذا همانگونه که مشاهده می شود براساس مقررات موجود، سازمان خصوصی سازی مکلف به انتشار آگهی عمومی بوده است.

از سوی دیگر مطابق ماده (۶) «آئین نامه نحوه واگذاری سهام ترجیحی»، اشخاص واجد شرایط می بایستی حداکثر سی روز پس از تاریخ اولین آگهی عرضه سهام یا اعلام سازمان خصوصی سازی به بنگاه مشمول واگذاری، درخواست خود را مطابق ماده (۲) این آئین نامه به سازمان مذکور تسلیم نمایند. در غیر این صورت سازمان خصوصی سازی سهام مورد نظر را با شرایط سایر سهام بنگاه مورد واگذاری به فروش می رساند.»

همانگونه که مشاهده می شود در این ماده علاوه بر «آگهی عرضه سهام» به «اعلام سازمان خصوصی سازی به بنگاه مشمول واگذاری» نیز اشاره شده است. البته لازم به ذکر است که این ماده در مقام بیان طرق اطلاع رسانی نمی باشد،

بلکه به دنبال تعیین زمان برای اعلام درخواست از سوی متقاضیان سهام ترجیحی (مدیران، کارمندان و بازنشستگان) است، لکن در اینجا به نوعی، بنگاه مشمول واگذاری به صورت ضمنی مأموریت یافته پس از اعلام سازمان خصوصی سازی به او، به اشخاص موضوع سهام ترجیحی (مدیران، کارمندان و بازنشستگان) اطلاع رسانی کند، هرچند این اطلاع رسانی نافی لزوم انتشار آگهی عمومی توسط سازمان خصوصی سازی نخواهد بود.

حال به نظر می رسد باتوجه به شکایت حاضر و همچنین شکایتی که پیشتر در این خصوص نزد فقهای شورای نگهبان ارسال شده بود، بنگاه مزبور (شرکت پالایش نفت شیراز) در این رابطه اطلاع رسانی لازم را انجام نداده است و از همین رو سازمان خصوصی سازی باتوجه به اینکه آگهی واگذاری سهام را پیش از واگذاری و با رعایت مهلت منتشر نموده است و صرفاً بنگاه مذکور وظیفه خود را انجام نداده است، در صورت وجود مسئولیت در این رابطه، آن را متوجه بنگاه دانسته است.

جمع‌بندی

با عنایت به توضیحات فوق فارغ از اینکه، عبارات مورد شکایت، افاده مقرر حاکم در دستگاه دولتی را می‌نماید یا خیر (که به نظر چنین افاده‌ای نمی‌نماید)، باید گفت که ترتیبات اطلاع‌رسانی و‌اگذاری سهام از جمله در خصوص سهام ترجیحی، در قوانین و مقررات مورد توجه قرار گرفته است. در این رابطه ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی «نحوه طبقه‌بندی بنگاه‌ها، تأیید صورت‌های مالی و بازاریابی بنگاه‌های مشمول و‌اگذاری»، مقرر داشته «سازمان خصوصی‌سازی موظف است آگهی عرضه سهام بنگاه‌های یاد شده (بنگاه‌هایی که و‌اگذاری آن‌ها به تصویب هیأت و‌اگذاری رسیده است) را حداقل در دو روزنامه کثیرالانتشار و در صورت لزوم از طریق سایر رسانه‌های گروهی منتشر نماید...»، که بر همین اساس سازمان خصوصی‌سازی آگهی عمومی و‌اگذاری سهام ترجیحی شرکت پالایش نفت شیراز را در روزنامه‌های کثیرالانتشار جهان اقتصاد و دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۱/۶/۵ منتشر نموده است. بنابراین مشتکی‌عنه در این خصوص به وظیفه قانونی خود عمل کرده است، لکن از آنجایی که سازمان به شرکت‌های مشمول و‌اگذاری، آغاز پذیره‌نویسی را اعلام می‌نماید و معمولاً شرکت‌های مذکور در این موارد خود نیز به کارکنان و بازنشستگان خود اطلاع‌رسانی وسیع‌تری را انجام می‌دهند تا این فرصت از کارکنانشان فوت نگردد، سازمان خصوصی‌سازی در نامه‌های خود هرگونه قصور در مورد چنین اطلاع‌رسانی را متوجه خود شرکت‌های مشمول و‌اگذاری دانسته است و معتقد است

مسئولیت خود را در این خصوص که همان انتشار آگهی عمومی است انجام داده است.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir